

Taxa postală plătită în num. No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77. 1 Havonta 110, negy...
11. Telefon: 9-77. 1 Havonta 110, negy...
12. Telefon: 9-77. 1 Havonta 110, negy...

Dr. Ráczasatter Rober
Disztér 2 I. e

KELLET

ESZDŐPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.

Ára 5 lej

Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámboz Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szei Ernő, Strada Matei Mio 5.

Péntek 1935. június 21.

5995. EV. XVIII. EVI SZIVAN 20. 135. SZÁM.

VILAG TUKRE

Fejtellenység

Még csak el sem kezdődött az új deviza-rendszer alkalmazása és a kormány — a fel-
adott nehézségektől és akadályoktól aljarmiroz-
va — máris a rendszer módosításán téri a
fejét. A gazdasági bizottság sorozatosan ülé-
sezik és a szakértők konzultálásának se vége,
se hossza.

1932 májusa óta, amikor a devizaellen-
őrzést bevezették, még egyetlen rendszert
sem próbáltak ki, amely a célnak valamennyi-
nyire is megfelelt volna.

Kezdődött a devizák önkényes ellenőrzésé-
vel és a behozatal alaposabb gazdasági indok-
olás nélküli megszorításával, majd folyta-
tódott a kontingentálás, amelyben csak az
nem tudott magának vámvédelmet kiverekedni,
aki nem akart.

A kontingentálás kinövésai tették szükség-
essé a kompenzációt, amelyet rövid idő
alatt sikerült kompromittálni, bár ezt a rend-
szert másutt sikerrel alkalmazták. Csaknem
egy éve a kereskedelem és az ipar ugyszól-
ván nincsenek szabályozva, mert mihelyst
valamely rendszert bevezették, hozzálátták a
módosításához, még mielőtt egyáltalán effek-
tive alkalmazták volna.

Mindaz pedig azért történt, mert hiányzott a
kükereskedelmi politikából valamely határo-
zott elgondolás. Megpróbálták a külföldi
fizetési mérleget a kereskedelmi mérleg ut-
ján egyszulba hozni, vagyis azt hitték,
hogy a behozatal egyszerű megszorításával
oly nagy differencia fog előállni az export
után járó devizamenység és az import után
kifizendő devizák között, hogy ebből az
ország összes külföldi tartozásai: az állam
adósságai, külföldi követések kötelezettségei,
az országban investált külföldi tőke járan-
dóságai etc. likvidálhatók lesznek. Ezzel
szemben ráderült, hogy még azokban az
években is, amikor a kivitelt 4—5 milliárdtal
meghaladta a behozatalt, az állam csak rész-
ben tudta tartozásait kifizetni, a magánosok
tartozásait leiben deponálták a Banca Na-
tionalához, mert nem folyt be annyi deviza,
amennyire szükség lett volna.

Ma, bár az állam kültartozásai egyharm-
adára csökkentek és a magánosok nem tud-
ják likvidálni tartozásaikat, az első öt hó-
napban mutatkozó 1 milliárdos kükereske-
delmi felesleg ellenére is kinos a devizahiány.

A bajok megszüntetéséhez valami egyébre
van szükség: le kell mondani az erőszakolt
iparosításról, amely gépekben az import nö-
velését vonja maga után és mérskélni kell
a külföldi kapcsolatok standardját.

A jelenlegi rendszer kiindulópontja az volt,
hogy olyan kükereskedelmi felesleget bizto-
sítsanak, amelyből fizethetők legyenek az ál-
lami külföldi kötelezettségei, idészámítva a
hadserg felszereléséből származó új terhe-
ket is. A rendszer alkalmazhatatlannak bizo-
nyult. Mert az import kíméletlen megszorí-
tása az árak emelkedéséhez vezet és a kül-
föld megtorló intézkedéseibe.

Rust német miniszter szövege

Rust német birodalmi miniszter Königs-
bergben beszédet tartott. Ez alkalommal kül-
politikáról beszélt és gyújtó felhívást inté-
zett a külföldi népekhez és országokhoz, ame-
lyeknek határai között német kisebbségek is
élnék.

Igy szólott többek között a nemzeti szo-
cialista kormány minisztere:

„Ne vesztitek el őket, a hűséges, szorgal-
mas német férfiakat és nőket, akik hűséges
polgárai akarnak lenni a ti országotoknak.
Ne tartsátok őket a gyűlölet sötét éjsza-
kájába! Engedjétek, hogy államotokban
szorgalmas munkatársakként éljenek és ne
keserítsétek el őket, mint ahogy mi sem fog-
juk ezt megtenni azokkal, akik idegen népi-
ségekhez tartoznak és Németországban vendég-
jogot és honosítást találnak!

Eljön ez az idő, mert egy új nemzedék nő
fel. Ez nem akar többé tudni az örök gyűlö-
letről, új világot akar, mely igazságon és
mértékségre, de a saját képessége iránti hű-
ség alapján is épül. Ezért intézzük ma jel-
szavunkat az összes népekhez és mondjuk:
nemcsak az átlalnak hozott lesz béke, hanem
béke lesz a népek között is!”

E fenkölt szavakat bármelyik civilizált és
progresszív nép képviselője, sőt a szabadság
után vágyó zsidó nép bármely politikusa is

Végleg elmérgesedett a viszony a kormány és a nemzeti parasztpárt között

Perfektuálják a fuziót Goga és Cuza között

Bucuresti, június 20. Politikai körökben
nagy érdeklődéssel kommentálják a nem-
zeti parasztpárt politikai orientálódását.
Brasovban nemcsak Maniu, hanem egész
nemzeti parasztpárti vezetőség igen erő-
teljes és éles hangot ütött meg. Az a bi-
zonyos kérdés, amelyben Maniu és Miha-
lache között mélyreható taktikai külön-
ségek merültek fel, ezuttal egyaránt éles
kritika tárgyát képezte az összes nemzeti
parasztpárti vezetők részéről. A maniu-
tájk lapja, a România Nouă szemmel lát-
ható elégtétellel állapítja meg, hogy a
nemzeti parasztpárt most végül rálépett
arra az utra, amelyen kezdettől fogva kel-
lett volna haladnia s megütötte azt a han-
got, amelyre egyre növekvő népszerűsége
fel is jogosítja.

Mindenesetre a kormány és a nemzeti
parasztpárt között a helyzet végleg elmér-
gesedett. A Tatarescu-kormányt, amely
alkotmányosan felelős a mai állapotokért,
egészen kíméletlen hangon támadták a bra-
sovi gyűlésen. Általában az a vélemény,
hogy a kormány és a legnagyobb ellenzéki
párt közötti feszültség megteremtésében
nem a nemzeti parasztpárt a hibás és nem
is Tatarescu miniszterelnök, aki személy-
ben mindent elkövetett, hogy a nemzeti
parasztpárttal fenntartsa a fegyverszünet-
et és biztossítsa a kormányutódlás zavar-
talan rendezését. Mások voltak azok, akik
a háttérből a két párt közötti viszony elmér-
gesítésén mesterkedtek, nyilván azzal
a céllal, hogy lehetővé tegyék egy esetleges
politikai válságnak a parlamentáris sza-

bályoktól eltérő megoldását. A nemzeti pa-
rasztpárt mindenesetre magának vindikál-
ja a hatalmat és ecéliből folytatja gyűlés-
sorozatát. Vasárnap Jasiban gyűlésezik a
párt, majd azt követően Clujon. A cluji
gyűlésen résztvesz és felszólal maga Maniu
is. Ezután a nyáron a párt az összes me-
gyeszékhelyeken rendez gyűléseket, majd
kora ősszel a fővárosba hiv össze nagy-
gyűlést, amelyre kétszáz ezer embert akar
felvonultatni a párt. Ez a gyűlés több
napra van tervezve és olyan jellegű akar-
nak kölcsönözni neki, mint az alkotmány
módosítása alkalmával rendezett népgyű-
léseknek.

A jobboldali front meghiusulása után
a cuzisták és gogisták között szorosabba
fűződtek a kapcsolatok. Tilica Ioanid kép-
viselő és Alexandru Hodos Goga megbízá-
sából a szászban utaztak és ott felvették az
érintkezőt Cuza professzorral, a két szer-
vezet közötti fuzió perfektuálása érdeke-
ben. Az állomáson George Cuza fogadta a
két vendéget, akik egyenesen Cuza villá-
jába hajtottak és ott megkezdték a tárgya-
lásokat.

Bucuresti, június 20. Az igazságügymi-
niszteriumban Pop Valer elnökle alatt a
miniszteriumok átszervezésének terve-
tén dolgoznak. Az átszervezés célja, hogy
a miniszteriumok ügyrendjének jelenlegi
bürokratikus rendszerét megváltoztassák.
A kérények benyújtása és elintézése új
szabályok szerint fog megtörténni a jövő-
ben.

Averescu marsall és Bratianu Gheorghe Clujon

Vasárnap délelőtt Clujra érkeznek Ave-
rescu marsall és Bratianu Gheorghe, hogy
részt vegyenek pártjaik nagygyűlésén, ame-
lyet vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar
Színházban fognak megtartani. A két politi-
kus, — mint ismeretes — alkotmányvédők
frontot létesíttek, amelyek a cluji gyűlés lesz
első erőpróbiája. A gyűlést különben Averes-
cu marsall és Bratianu Gheorghe az általuk

elkezdett kormánybuktató akció kiinduló ál-
lomásának szánták. A vasárnapi nagygyűlésre
több ezer vidéki érkezését várják. Tekintve,
hogy két kormányképes ellenzéki politikus
helyteleníti a Vaída-féle „numerus valachi-
cus” mozgalmat, a kisebbségi kérdéssel ten-
dő nyilatkozataik nagy érdeklődésre tarthat-
nak számot.

elmondhatta volna. És amit a civilizált világ és
az elnyomott zsidóság Rust miniszter kor-
mányától és a Harmadik Birodalomtól kér,
szó szerint ugyazav, amit a német birodalmi
miniszter a német kisebbségek által la-
kott országoktól követel.

De éppen itt van a nemzeti szocializmus
morálja. Akkor, amikor Németország ha-
tárain belül a legszörnyebb jogfosztással és
elnyomatással sújtja a zsidó kisebbséget és
azokat a nemzsidókat, akik nem esküsznek
Hitler zászlajára — van erkölcsi ereje és bá-
torsága ennek a rezsimnek olyan tónusban
és olyan kifejezésekkel hivatkozni a népek
békéjére és a kisebbségek jogaira, amikor
legkevésbé van joga azoknak, akik a leg-
sütétebb középkor és a legsütétebb elnyoma-
tás rendszerét hívta életre a huszadik szá-
zadban.

Akadhat-e egyetlen józanni gondolkodó

ember, akadhat-e világos ész ezen a világon,
mely hitelt adna e kühívó álszenteskedésnek,
ami nem egyéb, mint galád megcsufolása a
nemesebb emberi eszméknek és gondolatok-
nak?

Németországnak, a mai német rezsimnek
nincs joga emberi jogok nevében és egyálta-
lán szót emelni kisebbségi jogokért. A mai
Németország saját német fajtestvérei jogai-
nak sem lehet a szószólója és legkevésbé
hivatott arra, hogy kisebbségi jogokat vé-
delmezzen még akkor is, ha azok német
jogok.

Csak akkor veheti komolyan a világ az
ilyen német szövegeket, ha a mai rezsimet
egy új kormányzat fogja felváltani Német-
országban és Németország vissza fogja adni
a határai között élő maroknyi kisebbségnek
azokat az emberi jogokat, amelyeket a bar-
bár náciuralom rabolt el jogtalanul.

Egy ismeretlen diktátor

Az alábbi rendkívül érdekes cikket
George Creel, 1917—19-ig az ameri-
kai népfelvilágosítási hivatal veze-
tője írta a torontói Magazine Digest
című folyóiratban.

Tomas Garrido Canabal tíz éve Tabasco
mexikói tropikus állam diktátora, és még
ma is korlátlan ura országának, bár az
ujjonnan kinevezett mexikói kormányban
csak a földművelésügyi tárcát tölti be. A
Rio Grandetól délre bármerre megy az em-
ber, Garrido nevét hallja mindenütt emle-
getni. Megannyi történet kel számrnya ha-
talmáról, kíméletlen energiájáról és arról
a legapróbb részletekre kiterjedő ellenőr-
zéséről, amelyet a 225 ezer tabascai fölött
gyakorol.

Az egész államban nincs sem templom,
sem kocsmá, mert Garrido a vallást épp-
ugy gyűlöli, mint az alkoholt és kedvenc
sportja oltárok és szentképek nyilvános el-
égetése. Abban a törekvésében, hogy meg-
szerettesse a néppel a klasszikus zenét,
Garrido betiltotta a jazz és a szakszofon
behozatalát. Elfogadtatta az elméletet,
hogy a házasság egyszerű társas szerző-
dés. Ennek folyamánnyaképpen a válás
Tabascoban percek alatt bonyolódik le.
A gyermekeket a szabadban oktatják; a
fürdés és fogtisztítás fontos állami paran-
csok. A dohányzást nem szívesen látják.
A tabascaiok attól tartanak, hogy egy szép
napon még az étkészlet is rendeletileg fog-
ják előírni számukra.

A villahermezai csinos repülőállomáson
tekinthetős személyiségekből álló küldött-
ség fogadott, amely lázasan igyekezett de-
monstrálni előttünk, mi mindent ért el
Garrido a vallás és az alkohol elleni had-
járatában. Midőn beérkezünk a városba
és kocsink környedén gördült tova a jól
kikövezett uton, a sofőr büszkén jelentette
ki, hogy a kövek az egykori katedrálisból
származnak. Közvetlenül ezután vendég-
tőim tátongó lyukat mutattak a földben.
Egy templom harangját olvastják ide be,
hogy erre állítsák fel Obregon tábornok
álló szobrát. Az egész lakosság összegyűlt
a téren, hogy a templomból elhozott kegy-
szerek elégetésénél jelen legyen; százak
hozták el lakásaikból szentképeiket és dob-
ták azokat az örömtűzbe.

— És nem tanusítottak semmilyen el-
lentállást? — kérdeztem. — Még csak
kényszeredettség sem látszott azokon, akik
miután egy egész életen keresztül hittek,
most kigunyolták és meggyalázták vallá-
sukat?

— Szó sincs róla, szenyor! Aki remény-
telenül fanatikus volt, már előzőleg elme-
nekült az államból.

Ily módon az egész lakosságot „meg-
tisztították” úgy, hogy csak az „okosak”
maradtak vissza.

A vallás leépítése erőteljesen befolyá-
solta a házassági kapcsolatokat is. Ott,
ahol a válás egykor ismeretlen volt, em-
berek házassági kötelekeiket egyik nap-
ról a másikra felbontják: megjelennek a
bíró előtt és kijelentik, hogy áthidalha-
talan ellenszenvet éreznek egymással szem-
ben. A válást azonban addig nem engedik
meg, amíg a gyermekek jövőjéről nem tör-
tént gondoskodás. A férj kötelessége ezen
felül megővni feleségét a nyomortól.

A rum és a pálinka készítés Tabascu
egyik főiparága volt, amely adóban száz-
ezer dollár jövedelmet hozott az államnak.
Ennek a komoly bevételi forrásnak az el-
vesztése nem tudta a diktátort szándéká-
tól eltéríteni. Néhány évvel ezelőtt betil-
totta az alkoholt. Mámorító italok eladá-
sáért egyévi börtön jár. Ugyanezt a bünté-
tet szabják mindazokra, akiknek birto-
kában alkoholt találnak. Sőt mi több, a
szeszitalok egyszerű fogyasztói is bü-
nösöknek tekintetnek s jaj annak, akinek
lehelletén pálinkaszagot éreznek.

Az Ön részére Nagyságos Asszonyom!

Fiatalos, szép, üde arcszint és ellenállóképessegi bőrt csak a NIVEA-KRÉM rendszeres használata által érheti el

Tubusokban Lei 30.- és 45.-
Dobozokban Lei 16.- 72.-

NIVEA - KRÉM

Garrido belátta, hogy valamit kell az embereknek a beszűntetett istentisztelek helyett nyújtani. Bevezette tehát az általa „culturales”-nek nevezett rendezvényeket, melyeknek programját zeneszámok, szavaltatok és „felemelő előadások” töltik ki. Részt vettem egy ilyen rendezvényen Villa Hermosában. Nagy volt a látogatottság, de nem volt nehéz felismerni, hogy a jó tabascoiak kissé jölkáltak már a „felemelő és tanulságos” előadásokkal. Az ünnepek ugyancsak nagy szerepet játszottak a népi életben. Hogy ezt az irt kitöltse, Garrido országos vásárokat vezetett be és mindenféle sportot honosított meg. A legnagyobb közkeveltségnek a baseball és a kosárlabda-játék örvendek, ezeket még az indiánusok is figyelemreméltó ügyességgel és szeretettel játszzák.

A diktátor a tudatlanságot nem kevésbé szenvedélyesen gyűlöli, mint a vallást, és az alkoholt. Ellenfelei is elismerik, hogy megháromszorozta a tabascoi iskolák számát. Ezen felül a közoktatást közvetlen kapcsolatba állította a nép életével. A villahermosai tanítónő szemmináriumában, ahol négyszáz leány nyer hat éves kiképzést, a tanrend többek között felöleli a háztartást, higiénit és mezőgazdaságot is. Minden tanítónőnek értenie kell ahhoz, hogy faluját magasabb életformákra emelje fel.

Az elemi iskolákat eltávolították az épületekből és a szabad ég alá vitték. A gyermekeknek minden oldalról nyitott szalmafedes kioszkok nyújtanak védelmet. Köröskörül kerek vannak, ahol a gyermekek ültetnek, gyomláznak és megtanulnak bánni az ekével és az ökrökkel. Minden csoport maga határozza meg, hogy milyen munkát végezzen; a felesleget beviszik a piacra és a nyereséget elosztják. Az indiánus falvakon nagy súlyt helyeznek a szakiképzésre, mert Garrido azt kívánja, hogy minden község legyen abban a helyzetben, hogy mindennel ellássa önmagát. Szabókat, szustereket, ácsokat, lakatosokat, asztalosokat és kárpitosokat nevelnek az indiánusokból. Az erdők mahagonifát szállítanak a házépítéshez és bútorkészítéshez. A folyókban nyüzsgönek az aligátorok, amelyeknek bőrét feldolgozzák és különböző növények nyújtanak lehetőséget kosár és kalapfonáshoz. Garrido civilizálni akarja az indiánokat, akár tetszik ez nekik, akár nem. Azon a helyen, ahol három évvel ezelőtt szalmafedélű konyhók álltak a dzsungelben, ma uccák húzódnak s lazasan folyik a téglagyártás, mert Garrido elrendelte, hogy a bambusz és pálmalevel-konyhókat tartós lakásokkal kell felcserélni.

Igen érdekes kísérletek történnek az állattenyésztés terén. Garrido svájci teheneket keresztezett a honi fajtával és az ország számára bámulatosan beváló fajta sikerült meghonosítani. Feljavította a disznó- és szárnyas-fajokat is. Minden tabascoi, aki a gyárakban, vagy a mezőn dolgozik, tartozik valamelyik szakszervezetbe beiratkozni. A központi szövetség 525 ilyen szakszervezetet foglal össze és 16 ezer munkás sorsát irányítja. A munkás és munkaadó közötti szerződés mögött a kormány áll és azt szigorúan be kell tartani. Ennélfogva Tabascóban nincsenek sztrájkok, amelyek a többi mexikói államokat oly gyakran hozzák válságba. A szakszervezeti központ esti tanfolyamokat állított fel, amelyeket a tagok kizárás terhe mellett kötelesek látogatni. Ezenfelül takarékpénztári rendszert vezetett be és igazgatja a beteg és balesetbiztosítás, valamint az agkori támogatást, amely minden hatvan éven felüli embernek kijár, aki legalább 20 évig dolgozott. Munkánélküli biztosítás is van, amelyet a munkások, munkaadók és az állam együttes hozzájárulásukból tartanak fenn. Minden tabascoi termelő valamely szövetséghez tartozik. Az állattenyésztők egyesületének 4328 tagja van.

A kakao-ipar Garrido uralmáig jelentéktelen volt. Azelőtt az eladóknak olyan áron és akkor kellett eladniuk a kakaót, amikor tudták; ma viszont beszállítják termékeiket a központi irodához, ahol előleget kapnak azonnali szükségletük fedezésére és bizalommal várják a fejleményeket, mint-hogy a kakaót igen jól elraktározza és a lehető legelőnyösebben értékesíti a központ. Ezzel szemben az eladási ár két százalékát adják le egy finanszírozáshoz

szükséges alap és öt százalékot adminisztrációs kiadások céljaira.

Garrido égő szocialistának tartja magát s egyik fiát Lenin után nevezte el, tevékenységének célja mégis az, hogy minden egyes polgárát saját otthonához juttassa. Államának anyagi jólétét rendkívüli mértékben előmozdította. Vallásellenes beállítottságának a lakosság életére és jövőjére való visszahatását egyelőre nem lehet megállapítani.

Az utolsó „nagy maggid”

Shmarja Levin utolsó utja és élete regénye

Junius 9-én este futótűzként járta be az egész jisivut a lesújtó hír: meghalt a „nagy maggid”, meghalt dr Shmarja Levin. Junius 10-én reggel hatalmas gyászünnepe volt Haifán, melyen a zsidók ezrei vettek részt. A haifai technikum udvarára az iskolagyermek ezrei gyűltek össze, hogy meghallgassák a tanítók beszédeit a nagy halotról. Délután 11 órakor indult meg a végéláthatatlan gyászmenet a haifai állomásra, ahonnan különvonat vitte Tel-Avivba Shmarja Levin tetemét. Ezalatt az összes üzletek zárva voltak a kikötővárosban.

Délután két órakor érkezett meg dr Levin tetemével a különvonat Tel-Avivba. A fekete drapériával bevont vasuti kocsihoz a Makabi tagjai álltak díszőrséget a koporsó mellett. Athait, Benjamina, Chedera és Ludd állomásain a zsidó lakosság küldöttségei várták a különvonatot és koszorukat raktak a koporsóra. Tel-Avivban a jisiv vezetői és tizezrekre menő tömeg várta dr Levin koporsóját, melyet legelőször az „Ohel Sem”-be vittek. A telavivi zsidók ezrei tolongtak a terembe, hogy megadják az utolsó tisztességet a halott vezérének. Délután 5 órakor kezdődtek meg a temetési ünnepek. Hatalmas fekete lobogó lengett a telavivi városháza ormán és hirdette az egész jisiv nagy gyászát. Az egész városban megállott a forgalom, amikor az Ohel Semből megindult a menet a temető felé. A sárnál Kvarin főkéntor énekelt a Kél mole rachim-ot és Uziel főrabbi mondotta el a Kaddist. Gyászbeszédet nem tartottak. Shmarja Levint Achad Haam, Nordau, Bialik és Arlosoroff sirjai mellett temették.

Shmarja Levinnel talán az utolsó „nagy maggid” szállott sirba. Miként Baál Sem nagy tanítványa, a mesritschi Dov Bär, akinek először adták ezt a nevet s aki sohasem irt egyetlen könyvet sem, beszédeit azonban feljegyeztette, hogy szavai megmaradjanak tanítványai számára — ugy ma is vigaszt merítenek mindazok, akik beszélni hallották Shmarja Levint, annak tudatából, hogy a szó, melynek oly nagy mestere volt, mint senki más, nem hullott sirba. Ezt a nagy ajándékot, ezt a nagy vigaszt szerezte meg korunk zsidóságának Shmarja Levin, amikor Palesztinában letelepedve megkezdte élete elbeszélését.

Amikor megjelent emlékezőseinek első köteté, új világ tárult meg az olvasó előtt, a régi, immár feledésbe ment új világa a galutnak. „Gyermekévek a száműzetésben” — ez volt az első kötet címe, de amit a könyvben adott, sokkal több volt, mint amennyit a cím kifejezett. Magát a galutot írta meg olyan színesen és olyan tökéletességgel, amint csak Shalom Asch produktát eddig és olyan mélységgel, aminőt Schalom Aschnál sem láttunk még, azt a galutot, melyből atyáink örömet és szenvedést, erőt és boldogulást, szorongást és ellenállást merítettek.

A 17. századbeli zsidó népkönyvek, a „Cenne Renne”-k után, ebben a könyvben elevenül fel újra a kettős világ, melyben a galut gyermeke él, az idő és az örökkévalóság, a múlt és a jelen, Swislowitz és Erec Jisrael kettőssége és együvértartozása. Shmarja, az iskolásfiu egyszer arról álmodott, hogy kettéhasad a Vöröstenger: a viztömeg mint két hatalmas fal emelkedik a magasba, a két fal között széles homokut. Az uton azonban ünnepi ruhákban menetelnek a zsidók és a menetben Shmarja fel-

ismeri a nagyapját, a város agg rabbiját és más ismerős arccokat. És nem jut eszébe, hogy nagyapja nem volt még a világon, amikor a zsidók Egyiptomból kivonultak. Ellenkezőleg: nemcsak a nagyapja, az apja, sőt ő maga is Egyiptomból, a rabszolgaság

házából vonul ki a szabadságba...

Hogyan alakulhat ki ez a kettős világ egy gyermekszívben? Egy gyermekszívben, mely nem ismerte az erdők és folyók, uszás és a korcsolyázás csábításait? Nap és éj jár itt együtt a zsidó szokások élő kötelékében, úgy-hogy a parancs életté válik. Így például úgy tudja a gyermek, hogy a két folyó, melynek partjai mellett terül el Swislowitz, természetesen arra rendeltetett, hogy taslichot dobjanak bele a zsidók és az összes szomszéd falvakból, hol nincs folyóvíz, Lapitzból, Cholniból, stb. ide kell hogy gyűljekezzenek a zsidók taslichra...

A galut eme titokzatossága a legérdekesebb Levin gyermekleírásaiban. Emellett azonban ragyogó képet fest anyja, Elka asszony, Rabbi Mendel leánya, a „doktor” alakjáról, akit a nemzsidók is annyira szerettek, hogy amikor megbetegszik, az összes harangok érte zúgnak és templomba mennek a szomszédok, hogy Elkéért imádkozzanak. Ebben a jellegzetes és álomszerű kettős világban meggyébe később a „csodagyermek” gyors ébredése, mely felkelti benne az irt és a szónokot.

A második kötet: „Ebredő ifjuság” az orosz kisvárosból a nagyvilágba vezet. Előbb Vilnába és Minszkbe, az orosz-zsidó élet centrumaiba, aztán Berlinbe és Königsbergbe. A gettó-gyermekből lesz a politikus és cionista, a katona, a diák Berlinben, a doktor és ifju völegény Königsbergben. De mindezt halljuk a maggid beszéde, mely élővé teszi a betűt, hallhatóvá a szót... És ez a legnagyobb érdeme és varázsa Levin elbeszéléseinek.

Néhány héttel ezelőtt kezdte meg a palesztinai Haarec a 4-ik kötet fejezeteinek közlését. Az olvasónak az az érzése, hogy a halott Levin élő beszéde megszabadult földi részétől és mint világító madár repül át a végtelenbe, ahová vágyakozó szelleme tört.

Még ma is...
hogy Jeruzsálemben éppen u...
az ember, mint Bucurestibe...
han úgy élt bennem e váro...
e világon volna. Valahol...
kön tul, a levegőben uszot...
szent város csak a biblia és...
jain élt megfoghatatlan, tra...
tet, ahová majd csak halála...
retlen utakon a földi halat...
közönséges vonat, vagy...
autobusz viszi el az ember...
pont olyan, mint akármely...
lágna s míg az ember cs...
dik és autótaxit keres, ma...
hogy az állomási épület ho...
jim van írva, hogy a megé...
sófár, hanem mozdonyfütt...
szönti és hogy a város pon...
zik, pont úgy éli le a hét...
szállodák, gyárak és üzlete...
akármelyik nálánál két és...
talabb európai város.

Azaz mégsem. Valamit...
a régi Jeruzsálemből. Ner...
óváros, amelyet hatszáz...
vesz köröskörül, hanem az...
za is természetéből épült. A...
tanács nem enged másképp...
érezze a város régi patiná...
donatuj villanegyedek is, a...
háza! a dessau Bauhaus st...
ósergi levegőt árasztanak.

Hét hegyen épült a váro...
mely és széles völgyben az...
kor a Templom állott. As...
utak száradnak át egyik d...
A legmagasabb halom a S...
tus csapatai ostromolták...
egyetem és az egyetemi...
állanak őrt a hegy tetején...
fák hegye és Gezemáné...
szem ellát a Skopus tetejé...
ezredévek emléke intetet...
salon sirja, a Golgota, a g...
a hatalmas Omár mecset...
egykori templom egyetlen...
rabjára, a nyugati falra.

Keresztek és kápolnák...
s mindenféle színű rever...
jelzi, hogy itt született...
vállás. Rengeteg bizánci...
lenil karcsu minarett, am...
erkélyről elnyújtott hangon...
Allah dicsőségét és hatalm...
az arab és török uralomna...
tetején magányosan és ko...
mányzósi palota, jelöl...
ros és az ország életén...
nyos keze. Az uccákon ma...
tikus héber szót és felirat...
nak”, a Szochnutnak épü...
gimnázium és egyetem ig...
ujra fizikai és pszichikai...
zsidó Palesztinának.

Mindenféle zsidó lakik e...
és szefárd, lengyel gettó...
nyenkivé avanszált bussines...
országok egzotikus zsidói...
harai, bagdadi és kinali...
sák és csokoládészinű ind...
turbanban, burnuszban, k...
viseletben és ujmódi chalu...
A zsidók külön laknak n...
ban, az újvárosban is. A...
Jaffai uton és Zichron M...
gyedekben Rechavjan é...
bében viszont, az új arab...
külföldi konzulátusok is...
mondónak sem találni zsidó

Egész Palesztinában az...
resi a turista és közömbö...
lott kövek mellett. De J...
vekhez és az emlékekhez...
lelkében messzire szakadt...
létektől. Sohasem lesz...
tető palesztinai életnek...
székelye az országnak...
Amerikának, amelynek...
távoliságban tartja magát...
vállalatok rohanó tempójá...
yorkja Haifa lesz. Jen...
Palesztina Washingtonj...
Hétköznapon vezető...
bajos volna eljutni a sze...
zegzugos uccáin. De pén...
vezető. Az ember elindu...
gek után és a legrövideb...
A szent falhoz az ut...
országáiban kezdődik, de...
ról és Nyugatról jövő...
jaffai kapunál és az utó...
dok utnak már közös...
ut. Egész jaffai kapu...
kocsin, vagy tevehát...
világ akármelyik sarkáh...
a keskeny és lépcsőkkel...
gyalog járhat az utas, e...
A kapu előtt, a nag...

Konstantinápolyi kirándulás 1935 július 11-től július 19-ig

A kirándulás teljes programja:

Julius 11-én: Indulás esti gyorsvonattal Constanțára. Érkezés bucaresti megszakításal július 11-én este.
Julius 12-én és 13-án constantjai tartózkodás. Elszállásolás a Hotel Palaceban. Fürdés a Mamaia-strandon.
Julius 13-án este 11 órakor indulás hajón Constanța kikötőből.
Julius 14-én délután 14 órakor érkezés Konstantinápolyba. Elszállásolás. Délután az európai városnegyed megtekintése.
Julius 15-én autócár körseta a régi Sztambulban. Megtekintése Konstantinápoly érdekességeinek. Igaz adrianopoli kapu, a vásárok, a Hipodrom tér, a szent Szófia-muzeum, Ahmed szultán-mecset. A délután folyamán kirándulás az Aranyaszary öbölben Eyubig.
Julius 16-án hajókirándulás a kisázsiai Prinkipó szigetre. Délután visszatérés Szku-tariba.
Julius 17-én a nagybazar és még egyéb nevezetességek megtekintése. Déli 12 órakor behajózás. Indulás délután 3 órakor. Érkezés Constanțába reggel 5 órakor. Onnan a kikötőből egyesenes vasutösszekötés.
Azok számára, akik a kirándulás után

egy-két napot akarnak még eltölteni Constanțában, napi 220 lejért adunk kedvezményesen penziót a Hotel Palaceban.

Ennek a gyönyörű kirándulásnak összes költségei a konstantinápolyi ut előtt constantjai tartózkodással végig, teljes ellátással, összes költségekkel, vasuti és hajóköltséggel és vízzel együtt

3550.— lej.

Egyéni utlevél szükséges. Akiknek ez nincs birtokában, azok okmányaik beküldésével mellett kollektív utlevéllel jöhetnek. Ennek díja 400 lej. Ehhez szükséges okmányok: Férfiaknál állampolgársági, személyazonossági és katonai igazolvány. Nőknél állampolgársági, személyazonossági igazolvány és esetleg férji beleegyezés. Ugy férfiaknál, mint nőknél 4 fénykép.

Jelentkezés legkésőbb július hó 1-ig lapunk utazási osztályánál.

Figyelmeztetés! Azok számára, akik nem a constantjai nyaralásból folytatják a konstantinápolyi kirándulást, hanem azt külön teszik meg, a fenti árakhoz még Clujtől—Constanțáig szóló III. oszt. vasuti költség (800 lej) számítódik.

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd. HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constanțából:

Hajó	Indulás	Osztály	Lej
Har Karmel	junius 29	I/a osztály	Lei 6000
Har Cion	julius 4	I/b osztály	Lei 5000
Har Karmel	julius 14	II osztály	Lei 4000
Har Cion	julius 23		
Har Karmel	augusztus 11	Constanța—Haifa és vissza	
Har Cion	augusztus 11		
Har Karmel	augusztus 20	I/a osztály	Lei 9000
		I/b osztály	Lei 8000
		II osztály	Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókküldőhivatalai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

SPORT

A zsidó sport ügyében fontos határozatokat hozott a targumeresi cionista konferencia

Cluj, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismert, pár nappal ezelőtt az erdélyi zsidó sportegyesületek oradeai konferenciája a zsidó sportnak teljesen új alapokon való átszervezése mellett döntött és többek között a cionista szervezetekkel való együttműködés mellett foglalt állást.

A vasárnap és hétfőn Targumeresen megtartott 14. cionista konferencián az erdélyi zsidó sportegyesületek oradeai konferenciájából dr. Gara Armin aradi cionista vezető terjesztette elő a zsidó sport ügyét. Bejelentette, hogy a zsidó sportegyesületek a jövőben a cionista szervezetekkel karöltve kívánják a zsidó ifjúság nevelését végezni, egyben kérte, hogy a cionista szervezet kötelezze ifjúsági szerveit a zsidó sportegyesületekben való aktív részvételre.

A cionista konferencia az előterjesztést örömmel vette tudomásul és határozati javaslatban foglalt állást a zsidó sportegyesületekkel való kapcsolat és együttműködés mellett.

A határozati javaslatot egyik közeli számunkban fogjuk közölni.

Turisztikai szakosztályt alakít az oradeai Makabea

Tudósítónk jelenti: Az erdélyi Makabi szervezet által beindított szervezési akció során az oradeai Makabea igen intenzív munkába kezdett. A Makabea tevékenységének első pontjaként turisztikai szakosztály alakítására szorult. A szervezőbizottság a közeljövőben ülésre hívja össze a nagyszámú oradeai zsidó természetbarátokat, akik eddig különböző egyesületekben hódoltak sportjuknak és ki fogják mondani a szakosztály megalkotását. A Makabea turisztikai szakosztályának szervezése osztatlan örömet keltett, mely régen nélkülözött ürt fog betölteni Oradea zsidó sportéletében. A Makabea turisztikai szakosztály első kirándulását a cluj Hagigiborral közösen rendezni minden valószínűség szerint Révre, ahol ünnepélyes külsőségek között fog a két zsidó turistacsoport találkozása megtörténni. A Makabea és Hagigibor turistaszakosztályainak révi első találkozáját üdvözölő beszédek után zászlócserevel fogják megörökíteni.

Oradea. Crisana—Sturm Grác 5:2 (2:0). A Crisana góljait Lakatos (2), Stetz (2) és Macevei, a gráciakét Kahr és Lamotte II lőtték.

Megkezdődtek Lausanneban az Európa-bajnoki vívóversenyek. Lausanneból jelentik: Az 1935 évi Európa-bajnoki vívóversenyek megkezdődtek. A bajnoki verseny a férfi és női törzscapatversennyel vette kezdetét. Férficsapatbajnokságban a döntőbe Olaszország, Franciaország, Magyarország és Ausztria, hölgyecsapatbajnokságban a döntőbe az angol, német, osztrák és magyar csapatok kerültek.

A prágai DFC futballcsapata tegnap este játszotta harmadik bucaresti mérkőzését ezúttal a Venus-szal, amelytől 5:3 (3:2) arányban vereséget szenvedett.

Zsidó uszó sikere Párizsban. Külföldről érkező sportlapok meleg hangon emlékeznek meg Nakache párizsi makabista uszó sikeréről, aki uszóversenyen az amerikai világrekorder Peter Fick mögött harmadik helyen végzett a 100 m gyorsuszásban 1:03.8 idővel. Nakache egyébként a második Makabiadán a 100 m gyorsuszásban második lett 1:03.2 idővel. Hogy a teljesítményt méltóan értékelhessük, elég megemlíteni, hogy például a román rekord 1:08.7.

Vasárnap Clujban a kerület atlétikai bajnokságának versenyei. Az atlétikai szövetség a kerület bajnoksági versenyét vasárnapra Clujra tűzte ki. A versenyre eddig igen nagyszámú versenyző, köztük sok vidéki, adta le nevezését. A versenyen a KAC teljes gárdájával, valamint ezúttal először a Soinii gárdája is indul.

Satumare. Törökvs—Romania Cluj 1:0 (1:0). A cluj csapat fáradtan, a Törökvs frissen és lelkesedéssel játszott. A Romania játéka meglátszott a klasszis és sokat támadott, gólt azonban a szenzációsan védő Törökvs-kapus, Kató miatt nem tudott elérni. A mérkőzés egyetlen gója az első félidő 20. percében esett.

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, szines ételeirása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

KÖZGAZDASÁG

Retorziós lépésekkel akarja a kormány megakadályozni az áremelkedést

Bucuresti, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott Tatarescu elnöke alatt. Ülés után a következő közleményt adták ki:

A gazdasági bizottság folytatta tanácskozásait a gabona értékesítésének kérdésében, amelynek pénzügyi alapjaiban megállapodott, úgyhogy külön bizottság fogja a művelési technikai feltételeit kidolgozni. Az ülés este 10 órakor ért véget.

A Dimineata az ülésekről közölt beszámolója során írta, hogy a buza értékesítéséről minisztertanácsi naplót fognak kiadni. A lap tudni véli, hogy Sassu miniszter véleménye az, hogy a buza után adott prémium ne 8000, hanem 10.000 lej legyen. Ennek dacára a kenyér nem fog megrágnulni, mert a kormány viseli a 90 banis kilónkénti taxa terhét. Ugyancsak a Dimineata írja, hogy a kormány bizonyos cikkek áremelkedését megmenedgedett spekulációk következményének tartja, amelyek ellen erőlyes intézkedéseket fog hozni. Manolescu-Strunga ma ebben az ügyben nyilatkozni fog — fejezi be a lap.

Victor Eadulescu és a Nemzeti Bank megbízottja tegnap a petróleum és deszkáru exptortörök képviselőivel folytatott tárgyalást a kiviteléi ágagnak az új exportrendszerhez való alkalmazása tárgyában, valamint a régi rendszerből befolyt devizák ügyének minél sürgősebb likvidálása kérdésében.

Victor Eadulescu és a Nemzeti Bank megbízottja tegnap a petróleum és deszkáru exptortörök képviselőivel folytatott tárgyalást a kiviteléi ágagnak az új exportrendszerhez való alkalmazása tárgyában, valamint a régi rendszerből befolyt devizák ügyének minél sürgősebb likvidálása kérdésében.

A román kormány ígéretet tett a palesztinai exportörök sérelmeinek orvoslására

Bucuresti, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Az új külkereskedelmi rendszer alkalmazásának irányítására külön bizottság alakult, amelyben V. Bădulescu pénzügyi, G. N. Leon kereskedelmi, M. Negura földművelésügyi államtitkár, Gr. Dimitrescu jegybankrományzó és több vezető funkcionárius vesz részt. A bizottság előtt most jelent meg Z. A. Chelouche, a palesztin-román kereskedelmi kamara elnöke, akinek kíséretében I. Berkovitz, a palesztinai román kereskedelmi ügyvivő, Th. V. Orghidan, a román-palesztinai kamara elnöke, Bernhardt Ad. és Pavas mérnök vettek részt.

Z. A. Chelouche elnök részletes memorandumot nyújtott át a bizottság vezetőjének, amely a Románia és Palesztina közötti külkereskedelmi kapcsolatokkal és ezen kapcsolatoknak az új román export-importrendszer következtében való módosulásával foglalkozik.

zik. Az emlékirat a palesztinai exportörök kívánásait, a román narancsbehozatali kvóta felemelését, a fizetések pontos teljesítésének kérdését és a palesztinai származású árukra a román kormány által kirótt adók és illetékek ügyét tárgyalja.

Tekintettel arra, hogy Románia külkereskedelmi mérlege Palesztinával szemben rendkívül aktív, amennyiben az elmúlt évben a román kivitel Palesztina felé 850 ezer fontra rugott, míg az import 80 ezer font maradt, a bucaresti bizottság ígéretet tett arra, hogy a memorandumban kifejtett igényeket lehetőleg kielégíteni és a feltárt sérelmeket orvosolni iparkodnak. A palesztinai exportörök követeléseit Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter fogja áttanulmányozni és azok megoldására nézve a kormány gazdasági tanácsa elé közzelről javaslatot terjeszt.

Ujabb rendelkezés a külföldi alkalmazottak számarányára nézve

A hivatalos lap június 18-iki száma minisztertanácsi jegyzőkönyvet közöl, mely szerint azok a vállalatok, amelyek husz alkalmazottnál kevesebbet alkalmaznak, maximálisan a következő arányban alkalmazhatnak külföldi tisztviselőket:

Az ipar-, bányász- és petróleum-vállalatok vezetői adminisztratív tisztviselőinek maximálisan 50 százaléka, vezető technikai személyzetének hasonlóképpen 50 százaléka, alsó technikai alkalmazottainak ugyancsak 50 százaléka lehet külföldi. Ugyanígy arányban alkalmazhatók képesített munkások is. A kereskedelmi vállalatok és bankok vezető tisztviselőinek legalább fele román állampolgár kell legyen.

Az egyéb kategóriájú tisztviselőknél maximálisan husz százaléka lehet külföldi, amint ezt a nemzeti munka védelméről szóló törvény és ennek végrehajtási utasítása kötelezően előírja.

Memorandumban tájékoztatják felpanaszait az importáló kereskedők. Csütörtökön a Sfatul Negustoresc bucaresti központjánál értekezletet tartanak az importörkereskedők és a külföldi cégek romániai képviselői, amelyen az új külkereskedelmi rendszer bevezetésével kapcsolatos sérelmeiket terjesztik panaszait és kívánásait az illetékes kormánytényezők elé.

Gyógynövény-száritó állomásokat létesítenek. Az agronómiai kutató intézet beadványt intézett a földművelésügyi minisztériumhoz, amelyben gyógynövény-száritó állomások felállítását kérte. A száritókat országsszerte fogják felállítani.

Uj vámvezérigazgatót neveztek ki. A király aláírta M. Vulcanescu pénzügyminisztériumi igazgatónak vámvezérigazgatóvá történő kinevezését. V. Constantin, az erdélyi vámvezérigazgató a pénzügyi tisztviselők hitelintézetének igazgatója lett.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Pénteken nagy dupla műsor 15 és 20 lejese helyárrakkal: I. A hindu lánzsás (Bengáli). Főszerepben: Garry Cooper. II. Egy édes kis nő. Főszerepben: Fredericka March és Sylvia Sidney. Előadások kezdete: Hindu lánzsás 3. 6 9 órakor. Egy édes kis nő: 5, 8, 11 órakor.

AZ OPERA MOZGO MŰSORA:

Csütörtök: Premier! Tánc és szerelm. Franchot Tone, Maureen O'Sullivan.

RÁDIO MŰSOR

Péntek, június 21.

Bucuresti. 12: Lemezek. 13.35: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 19:10: Operettlemezek. 20:15: Keleti zene. 21:45: Riatti; Szonáta. 21: Kozen Margit énekel. 21:50: Vendégműz. zene. 22:15: Hírek.

Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12:30: Hírek. 13:10: Jazz. 19:30: Hanglemezek. 20:50: Budai dalárda. 21:40: Hírek. 23:15: Zongoraszó.

Drobitvich. 20:30: Rádiózenekar. London. 22:10: Táncclemezek. Bécs. 17:25: Basszus ének. 19:30: Szimfónikusok, Winkler csellóművész.

Brünn. 16:30: Rádiózenekar. Prága. 21:05: Rádiózenekar. Kopenhága. 22:20: Fuvola és gitárszó. Radio Paris. 20: Régi hegedűművészek. Hiversum. 20:10: Szimfónikus hangverseny.

Ljubljana. 19: Filmdalok lemezek. Luxemburg. 21:50: Danev Trojana zongorázik.

Berlin. 20:40: Rádiózenekar. Deutschlandsender. 16: Tarka zenés est. Köln. 20:45: Grieg: Lirai darabok. Königsberg. 20:45: Zenés tarka est. München. 22:30: Rádiózenekar, Berber hegedűművész. Milánó. 20:50: Reklámhangverseny. Stockholm. 22: Könnyl zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetlen a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Marea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Jutányosan kiadó júliustól augusztus közepéig Cenk aliz 2 szobás konyhás komfortos lakásrészt vizsgálással. Meisner Mór Brakov, Str. Hirscher 26.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom meradékos férfiszöveteket félszáz forintért kaphat Parté üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

TELEXPARELLÁZÁS

Ritka alkalom! A Grigorescu ucca elején bér- és magánvillatetek eladó. Értekezni Weisz fakerskedőnél Cluj, Str. Gen. Poeta 4. Telefon 4 és 370.

A turdal Zsidó Club agilis és megbízható kaucióképes bérlet keres. Érdeklődők forduljanak szóval vagy írásban: Lengyel S. mérnököz Turda.

Az építési anyag és faáru minden ágában jártas, több évi gyakorlattal bíró, önálló munkaerő, jól üzletszerző, középiskolát végzett fiatalember kerestetik. Működési bizonyítvány és fényképpel felszerelt magyar, román ajánlat igényjelöléssel kérik. Simion fatelep Tg-Mures, Str. Călăraşilor 113.

Orvoslátogató képviselőket, orvost vagy vegyészti keres minden megyében referenciával és garanciamegjelöléssel Reagentia Arad, Str. Moise Nicoara 6.

Kiadó egy szép nagy parkettes szoba előszobával, esetleg szoba konyha nagy kertben nyaralást pótól, levegős és egészséges Calvin ucca 7.

Használt írógépet keresünk megvételre. Cím a kiadóban.

Egyetemi hallgató pótvizsgákra előkészítő vagy bármilyen alkalmazást keres. Címek a kiadóba ker.

Széle

Bucuresti, június 20. A Dimineata újabb a vaidisták cernauti gyűlése — mondja a lap — elemek érdeklődtek a cly nagy zajjal harangok kevés számú hívei város. Más hívők híjj hogy a résztvevők naraiból fog kikerülni. ságból elment a gyűléstellektul is. Ezek ne ujt Vaidától — 6 n hogy összefoglalja esait — ezzel szembe hany szomorú megállatufeszült atmoszférában Vaida előadását is minden bizonytalansággal történt.

Candia professzor, bucovinai elnöke, nagy hogy Vaida fogadt konkurrálhassanak a megtartott gradiuzs gyűléssel. A kísérlet kázatos és ezért elkerlet lett hiúsulnia. Candia zsufolt házat biztosítás számára. Ehhez a díst kérte. Márpedig a áramlatok tartják h hivei közé csak nagyomagukat. Az előadás nem Vaida, hanem a n igyekeztek demonströsszeütközések elkerlet. Az előadás elején és mig Vaida beszélt, sudentek. A diákszövetsbeszédében Vaidát üdvlet mondotta:

— Az ifju generác resztelő Jánost lát ön arra, hogy egyengesse váltójának utját.

El lehet képzelni, h voltak ezek a szavak zetére, midőn Vaida j el, hogy benne lássák románság megváltóját a cuzista diákokat sul távolították a terem akik mégcsak nem is hanem egy a hatóság szervezethez tartoznak szomorú impressziókadás meghallgatására hallgatóságára.

Hogyan a sal az ar

A cuzisták, akik g erőszakot prédikálják bórén tapasztalhatták a káros kihatásait. M volna szabad emögny adás alatt számolják cuzisták és ellenfeleikselőinek jelenlétében gyültek össze, hogy a Az is érthetetlen, ho ség az erősebbek párt cuzistákat meg a ren vallomásukról jegyző csak a cuzista vezető csatották őket szabad azt a látszatot kelt Frontul Românesc ég nak a betöltött szélső nek a rendezésében t da azt állította a ce hogy ő volt a kereszt szor két-három évvel nauti liberális szerve előadásában azt mon nem akadtak diák, emelné, mert az más da előadása alkalmá nézte, hogy egyes bántalmazták társait

A prog manife

Cluj, június 20. M diákokból álló bizotts esztott ki, felhiva a resti és jasi példára

Széles körben folyik a demokratikus cluji diákfront szervezkedése

Miért verekedtek össze a cernauti diákok Vaida előadásán

Bucuresti, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A Dimineata újabb részleteket közöl a vaidisták cernauti gyűléséről. Természetes dolog — mondja a lap — hogy bizonyos elemek érdeklődtek a gyűlés iránt, amelyet oly nagy zajjal harangoztak be Vaida új, de kevés számú hívei. Cernauti egyetemi város. Más hívők híján, előre látható volt, hogy a résztvevők nagyrésze a diákok szárából fog kikerülni. Egyszerű kíváncsiságból elment a gyűlésre néhány helyi intellektuel is. Ezek nem halottak semmi újat Vaidától — ő maga is kijelentette, hogy összefoglalja csupán előbbi előadásait — ezzel szemben alkalmuk volt néhány szomorú megállapítást tenni. Arra a tulfeszült atmoszférára gondolunk, amelyben Vaida előadását megtartotta, ő maga is minden bizonnyal elégedetlen azzal, ami történt.

Canăia professor, a Frontul Romănesc bucovinai elnöke, nagy erőfeszítéseket tett, hogy Vaida fogadtatásának külsőségei konkurálhassanak a két héttel ezelőtt megtartott graduiózus nemzeti parasztpárti gyűléssel. A kísérlet több volt mint kockázatos és ezért elkerülhetetlenül meg kellett hiúsulnia. Canăia professor igyekezett zsufoft házat biztosítani Vaida előadása számára. Ehhez a diákság közreműködését kérte. Márpedig a diákságot különböző áramlatok tartják hatalmukban. Vaida hívei közé csak nagyon kevesen számítják magukat. Az előadásra megjelent diákok nem Vaida, hanem a maguk eszméi mellett igyekeztek demonstrálni. Így azután az összeütközések elkerülhetetlenné váltak. Az előadás elején és végén, sőt az alatt is, míg Vaida beszélt, súlyos incidensek történtek. A diákszövetség elnöke megnyitó beszédében Vaidát üdvözölve, a következőket mondotta:

— Az ifju generáció egy második Keresztelő Jánost lát önben, aki hivatva van arra, hogy egyengesse a román nép megváltójának utját.

El lehet képzelni, hogy milyen hatással voltak ezek a szavak Vaidára és környezetére, midőn Vaida joggal várhatta volna el, hogy benne lássák meg és ne másban a románság megváltóját. Az előadás közben a cuzista diákokat súlyosan elverték és el-távolították a teremből, a többi diákok, akik mégcsak nem is Vaida hívei voltak, hanem egy a hatóságok által felosztott szervezethez tartoznak. Ezek az incidensek szomorú impressziókat váltottak ki az előadás meghallgatására összegyűlt érettebb hallgatóságára.

Hogyan számoltak le egymással az antiszemiták

A cuzisták, akik gyakran maguk is az erőszakot prédikálják, ezuttal a maguk bórén tapasztalhatták ennek az elméletnek a káros kihatásait. Mindenesetre nem lett volna szabad engedni, hogy éppen egy előadás alatt számoljanak le egymással a cuzisták és ellenfeleik a hatóságok képviselőinek jelenlétében, akik éppen azért gyűltek össze, hogy fenntartsák a rendet. Az is érthető, hogy ezuttal a rendőrség az erősebbek pártját fogta. A megvert cuzistákat még a rendőrségre is bevitték, vallomásukról jegyzőkönyvet vettek fel és csak a cuzista vezetők intervenciójára bocsátották őket szabadon. Az előadás maga azt a látszatot keltette, mintha nem a Frontul Romănesc igitse alatt, hanem annak a betiltott szélső jobboldali szervezetnek a rendezésében történik az előadás. Vaida azt állította a cernauti előadásában, hogy ő volt a keresztapja. Candea professor két-három évvel ezelőtt, midőn a cernauti liberális szervezet vezetője volt, egy előadásában azt mondotta, hogy Párizsban nem akadhat diák, aki diáktársára kezét emelné, mert az más véleményen van. Vaida előadása alkalmával Candea tetlenül nézte, hogy egyes diákok kegyetlenül bántalmazták társaikat.

A progresszív román diákok manifestuma

Cluj, június 20. Megirtuk, hogy egy diákokból álló bizottság manifestumot bocsátott ki, felhívva a diákokat, hogy bucu-aresti és jasi példára alakítsák meg a de-

demokratikus diákfrontot. Mint a Dimineata írja, a manifestumot a diákság elitje írta alá. Az aláírók az egyetemi városban annak a tiszteletnek örvendek, amely a komoly, becsület és tudományos érdeklődéssel dolgozó diáknak kijár. A felhívás nacsak a diákokhoz, hanem a tanárokhöz is szól. A mozgalom kezdeményezői a román tudomány cluji képviselőinek a táján is kopogtattak és nem hiába. A legkiválóbb személyiségek válaszoltak haladéktalanul a felhívásra, kérve, hogy jölteszik a diákok, ha demokratikus frontba tömörítik az ifjuságot. Két tudós: Stefanescu Goanga rektor és Emil Racovita, a román Akadémia volt elnöke elsőnek tették magukévé a kezdeményezést. A felhívás a következőképpen hangzik:

„Az egyetemi tanács legutóbbi komünikéje diákeletünk kettős arculatát tükrözi vissza. A terrorista politika, mely bizonyos diákszervezetek a diákságon belül kifejtettek, kényszerítette a tanácsot arra, hogy kvázi lemondjon az egyetemi autonómiáról, átengedve az egyetemi rend-

fenntartásának gondját a bel- és hadügy-minisztériumoknak. Annál is inkább, mint-hogy a terror megtorlása nem iktatható az egyetemi megtorló intézkedések közé. Más-résről ugyanaz az egyetemi tanács a diákok anyagi helyzetével foglalkozva, bizonyoságot tett arról, hogy léteznek sajátos diákerdekek. Az összes tévútra vezető egyetemi mozgalmak azt bizonyították, hogy az agitátorok a diáktömeg csekély részét képviselik és ugyanakkor lát-ták azt is, hogy a diákságot csak szájté-pő demagógiával és ahol a demagógia már nem talál eléendő naiv hívőre, — vad terrorral lehet sajátos érdekeivel össze nem függő harcokba belevinni. Mindezen megfontolásokból egy dolog nyilvánvaló-vá válik. A diákok nagy tömegét kizáró-lag professzionális érdekei foglalkoztat-ják, nem érdeklik semmilyen áramlat, mely nem az ő érdekeinek védelmével foglalko-zik és a széleskörű érdeklődés, amelyet a demokratikus diákfront megalakítása iránt tanusítottak, arra enged következtetni, hogy ha a diáknak az egyetemen kívül meg-

Törökország a Balkán-államok és a Szovjet segítségével akarja megerősíteni a Dardanellákat

Genf, június 20. A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben híre jár annak, hogy a török kormány változatlanul ragaszkodik ahhoz az igényéhez, hogy a demilitarizált Dardanellákat megerősítse s hogy ebben az

irányban új akció beindítására készül. A török kormány meg akarja nyerni igénye támogatására a Balkán-államokat is. A Szovjet már Törökország mellé állott s támogatja igényét.

Fényes nappal vakmerő betörést követtek el egy timisoarai ékszerüzletben

250 ezer lej értékű ékszert vittek magukkal a tettesek Braun Sándor üzletéből

Timisoara, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Ma dében fényes nappal vakmerő betörés történt Timisoarán. Braun Sándor óra- és ékszerkereskedő egy órákor bezárta üzletét s miután új aranyáru érkezett, feleségével le-tározott az üzletben, zárt redők mögött. Két órákor fejezték be a munkát, amikor az üzlet udvari bejáratán távoztak és a biztonság kedvéért megnézték, hogy az uccai bejárat jól le van-e zárva. Ezután felmentek eme-leti lakásukba. Félháromkor hangos kiálto-zásra lettek figyelmesek. Az udvaron ösz-szeveredtek a földszinti lakók és hangosan kiáltották, hogy betörők járnak az üzletben. Braun Sándor és felesége nyomban lerohan-tak az üzletbe, ahol tárva-nyitva találták az ucca felé nyíló ajtót, valamint a kirakatokat és az üzletben teljes felfordulás volt. Ekkor azonban a betörők már szákmá-

nyukkal együtt egérvutat nyertek. A betörés-ről nyomban értesítették a negyedik kerületi rendőrséget, ahonnan néhány detektiv érke-zett a helyszíre.

Megállapítást nyert, hogy a betörést nagy rutinnal és hozzáértéssel hajtották végre és a betörő valamelyik ismert alakja kell, hogy legyen a rablólóagnak. A tettesek a jobboldali kirakaton keresztül hatoltak az üzletbe, kivágták az üveget és rendkívül gyors mun-dával jutottak be. A tettes feltétlenül ismer-te a járást és az üzlet körüli helyzetet. A kár 250 ezer lejre rug.

A rendőrség nyomban széleskörű nyomozást indított be és délután 6 órákor két gya-nus egyént állítottak elő, akik nagyon való-színű, hogy tudtak a betörésről, illetve, hogy összeköttetésben állottak a tettesekkel. Kihall-gatásuk folyamatban van.

Buteanuék háromhónapi harc után visszafoglalták a Patria helyiségeit

Pordea közjegyző jelenlétében történt meg az átköltözködés

Cluj, június 20. (Az Uj Kelet tud.) Mint-egy három hónapja annak, hogy Vaida Sán-dor numerus valachicus-mozgalmát beharangozó beszéde elhangzott a Nemzeti Színház-ban, amely azonkívül, hogy új korszakot kez-dett a romániai belpolitikában, még közvet-lenül vonta maga után a párt kebelében ke-ltekező viharokat és ezzel együtt a párt fél-hivatalosáért, a Patriáért megindult harcot. Heves küzdelem indult meg a vaidisták és mihalachisták között a lap birtoklásáért, mely végül véres küzdelem után a vaidisták győzelmével végződött. A mihalachisták, élükön dr Buteanu Auréllal, a lap igazgatójával, kivonultak a helyiségből, ahol most már új emberekkel indul meg a Vaida-féle Patria. Ugyanakkor dr Buteanu a lap régi munkatársaival szintén megindított egy lapot, amely ugyancsak a régi lapfejet viselte az-zal a különbséggel, hogy ez lett a nemzeti parasztpárt hivatalos Patriája.

Most már az a példanélküli helyzet állott elő, hogy egy és ugyanakkor két Patria je-

lent meg Clujon csaknem ugyanabban az idő-ben. A mihalachisták azonban nem adták fel a harcot, hanem tovább küzdöttek a régi helyiségekért és nyomdáért, ami állításuk szerint őket illeti meg.

Mindkét Patria vezető emberei megjel-tek Drăganu polgármester előtt és tiltakoz-tak az ellen, hogy a másik lap megjelenhes-sen. Drăganu polgármester akkor úgy dön-tött, hogy csak a Buteanu-féle, vagyis hiva-talos Patria jelenhetik meg. Ennek ellenére azonban a Vaida-féle Patriát másnap rendes időben kiáltották a rikkancsok és azután is rendszeresen jelent meg, a polgármesteri dön-tés ellenére.

Néhány nappal ezelőtt azonban feltűnést keltett, hogy a Vaida-féle Patria lekerült a küzdőtérrel, mint később kiderült, anyagi ne-hézségek miatt.

Tegnap pedig a két lap között három hó-napja dúló harc újabb fordulatot vett. A kora reggeli órákban a hivatalos Patria visszaköltözött a régi helyiségébe.

V. POP modern szobafestő és mázoló

Cluj, Str. Berde 2. Épület- és szobafestés modern mintákkal és modern módszerekkel. Különlegességek: Furniros és színes butor-spricelés (dukolás) a legújabb eljárások szerint. Tömegcikkék mázolósa és fényezése. Elsőrendű kivitel garancia mellett. Olcsó árak.

lehet a maga független politikai hite, az egyetemen egyetlen politikai folytat-ható csupán: egy demokratikus egye-temi élet megteremtésének és a diákerde-kek megvédésének politikájá.

A cluji független diákság a bucuaresti felhívásra válaszolva, akció-bizottságot alakított és felhívja az egész demokratikus diákságot, hogy adja hozzájárulását a har-ci front megteremtéséhez, a reakciós egye-temi mozgalmak ellen és egy demokratikus diákelet megteremtéséhez.

Victor Iliescu joghallgató, Zacharia Cons-tantin medicus, Chisu Simion joghallgató, Mezincescu Eduard medikus, Ion Valia tu-dományszakos, G. Timariu földművelésügyi akadémista, Traian Dinculescu medikus.

A beköltözés előzményéhez tartozik, hogy a többségi részvényesek kivánságára tör-vényszéki döntés péntekre közgyűlésre hívta össze a Patria részvényeseit, hogy döntse-nek a helyiség hovatarozásáról.

Ertesüléseink szerint a részvénytársaság négy vaidista tagja nem akarta megvárni a pénteki közgyűlést, hanem leszavaztatása tudatában előre úgy döntött, hogy átadja a lap helyiségeit.

Tegnap délelőtt 10 órákor Pordea köz-jegyző jelenlétében megtörtént az átköltöz-ködés, míg a nyomdahelyiségek csak két hét múlva kerülnek a Patria birtokába. Ezzel aztán véget ért a Patria körüli harc és a három hónappal ezelőtt történt kiköltözés után Buteanuék ismét birtokukba vették a lap helyiségeit.

Több száz halottja van a rheinsdorfi gáz-katasztrófának

Bruxelles, június 20. (Rador.) Kapcsolat-ban a rheinsdorfi katasztrófával, most rá-mutatnak arra, hogy a halottak száma ha-talmas számot tesz ki. A hivatalos jelentés nem is tesz említést azokról, akik tüdőgyul-ladásban haltak meg, pedig egyedül Witten-bergben több százán haltak meg tüdőgyulla-dásban, amit a robbanás után elterjedt mér-ges gázok folytán kaptak meg. A mentőosz-tagok több tagja is áldozatul esett a mérges gázoknak, mert a védőkészülékek teljesen használhatatlannak bizonyultak a gázok romboló ereje ellen. „27” számú gáznak nevezik ezt, amit Rheinsdorfbán gyártottak és könnyebb, mint a levegő, amellyel való érintkezése esetén tisztesen megnövekszik a romboló ereje és terjedőképessége. A rom-boló gáz hullámai néhány perc alatt több kilométernyi távolságra terjednek és nincs készülék, amely hatásukat ártalmatlanná tenné. A katasztrófa napján villám csapott be abba a laboratóriumba, ahol több ilyen gáztartály volt, ami által a gáz elterjedt a környéken.

Tisztátalan állatokat nem engednek ex-portálni. A földművelésügyi minisztérium mellett működő állattügyi igazgatóság elren-delte, hogy az exportra kerülő állatokat mind-addig ne engedjék bevagonirozni, amíg azok a tisztasági követelményeknek meg nem fe-lenek.

Uzemben levő, géperőre berendezett

MOSÓDA

családi okok miatt

SURGÓSEN ELADÓ

Cím a kiadóhivataiban

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld pedig kietlen volt és pusztaság terpeszkedett a mélység színén és az Isten Szelleme lebegett az östenger fölött. Azt mondta Isten: Legyen világosság. És lett világosság.”

— Legyen világosság, Reb Majse, ujhelyi caddik! — ismételte a rebbe és az ujhelyi rabbi vállára tette a kezét. Most pedig menjetek haza, szerencsés utat.

Reb Majse Teitelbaum nem tudta hirtelenében, mi történt vele. Érezte, hogy a varázs kezd elmúlni, de sokkal elgyötörtebb volt, semhogy számot tudott volna adni magának a történetekről. Olyan érzése volt, mint amikor az első pipa dohányt szívta. Kábult volt és a hányás ingerelte. A chaszidizmus mindenestre megszünt már szemében egy olyan ingoványos rétnék lenni, ahol mély gödrökben lapul meg a vesztély. Sőt, az a minden erőszakkal legyűrt és elnyomott keserűség, amit a németországi és párizsi hírek Ujhelyen felkavartak benne, szintén kezdett elpárologni.

Reb Majse Teitelbaum intett vejének, aki az ajtó mellett várakozott. Megindultak a kijárat felé. Az emberek összesugtak. Sokan utánuk mentek és elkísérték őket a kint várakozó szekérekig. Amikor az ujhelyi rabbi elhelyezkedett a szekérben, egy falusi zsidó kilépett a sorból és átnyújtotta neki készen megírott kvitlijét.

Az ujhelyi rabbi mosolygott. Visszaadta a kvitlit, majd kenetteljesen mondta: — Erigy csak be, fiam, Lublinban nem én vagyok a rebbe.

Reb Majse Teitelbaum és a veje elutaztak Lublinból. Reb Majse Teitelbaum visszafordult néhány százra a város felé, nézte az irányt, ahonnan jöttek. A kora reggel hűvös őszi levegője feifrisított. Parasztok mentek az uton, marhák hajtottak ki a mezőre. Néhol egy riadt nyúl futott a tarlón át. A felkelő nap sugarai birokra keltek a vaskos köddel. Reb Majse Teitelbaum gyönyörködött az őszi panorámában. Most, ötven esztendősként látta, milyen ragyogó a természet és minden fűszálban mennyire benne van Isten...

A lublini rebe szavai még a fülében csengtek. A népek nem kell tudni, a népek hinni kell... Persze, ez a chaszidizmus erejének titka, a rebe tudja mindennek az okát, ő viseli mindenért a felelősséget, a nép hisz és ezzel a hittel lehet kormányozni.

S ugy, ahogy a felkelő nap sugarai eloszlatták a ködöt, ugy világosodott meg előtte az az ut, amelyen haladnia kell. Itt látta meg azt a másik Istent, a chaszidok derűs, közvetlen Istenét és rájött arra, hogy ez a kettő tulajdonképpen egy Isten: a zsidóság igazi Istene. Hinni kell és tanulni kell. Az idő csak annyiban változott, hogy a tanuláshoz a nép erősebb hite kell. A zsidóság ott van, ahol a tóra van és ha a chaszidizmus segítségével meg lehet menteni a tórát, akkor ez az igazi helyes ut.

Ő mindenesetre meg fogja kísérelni.

Ha ez sikerül neki, akkor a lublini ut Isten különös gondviselése volt...

H A R M A D I K F E J E Z E T

Smelke Choszed átvágott a Kárpátokon. „A hegyeken túl — mondotta egy alkalommal a lublini rebe — zsidók élnek, akik hitben szükkölkednek.” Ünnepi vacsoránál történt, hogy Smelke Choszed pohárral a kezében állott a rebe előtt. A rebe Smelke szemébe nézett és megszorította a kezét. Ezt nem lehetett másképp magyarázni: a kézszerítés határozott utasítás volt Smelke Choszed számára, hogy vágjon át a Kárpátokon, hiszen zsidók élnek ott is, a tuloldalán, akik hitben szükkölkednek.

Smelke Choszed harmincon felüli, magas, sovány ember volt, sűrű, göndör szakállal s amikor beszélt és tűzbe jött, a szemé furcsa színekben játszott. Néha megrázkódott és ilyenkor néhány percig egész testében reszketett. A galíciai Kalusz mellett egy kis faluban született, négyéves volt, amikor az édesanyja gyermekágyban meghalt. Ugy emlékezett vissza, hogy akkor keveset törődtek vele, mert az egész falu kétségbeesett volt. Az asszony meghalt, mielőtt a gyermek megszületett volna és nem volt rá mód, hogy eltemessék. Az első napon a szentegylet nevében szölitették fel, hogy szülje meg a gyermeket. A második napon a szomszédos rabbinátus nevében figyelmeztették, vegye tudomásul, hogy súlyos bűntetés vár rá, ha nem szüli meg a gyermekét. A harmadik napon huszonkilencszer egymásután fújtak a sófárral a balfülébe, majd szoltárokat mondtak és sirtak, de a gyermek csak nem akart megszületni. Az asszonyok enyhe erőszakot próbáltak alkalmazni, de késő este kijelentették, hogy a faluban erre még nem volt példa. „Muszáj kidagasztani” — mondták ki az itéletet.

Valahányszor Smelke Choszed a későbbi esztendő

korán visszaemlékezett arra a borzalmas estére, megrázkódott és egész testében remegett. Lipe, a részeges kovács arcát látta, mint huzta le a csizmáját és ő, a négyéves gyermek miként figyelte megfeszített idegekkel és elálló lélegzettel az ablak alatt, mi fog történni az édesanyjával. Még látta, mint veszik le a fekete leplet és Lipe táncolni kezd az édesanyja testén. Ő viszont akkor és összeesett. Csak arra emlékezett vissza, hogy amikor magához tért, azt mondták neki, hogy az édesanyja az égen van és szombatoként, amikor a falusi zsidók imára gyűltek, elvitték őt is a templomba és neki kadist kellett mondania.

Smelke Choszed Reb Icikl, a lublini rebe szűkebb környezetéhez tartozott. „A látnok gárdistái” — ez volt a nevük a chaszid világban. A chaszidizmus teoretikusai voltak. A mozgalommal egyidejűleg jelentek meg. Kis batyu volt a kezükben, tallisz és teffilin volt benne, jártak faluról-falura, eljutottak minden zsidólakta helyre és beszéltek a chaszidizmusról. Erős, fanatikus hittel és izzó szeretettel hódították meg Lengyelországot, Galiciát és Wolhiniát.

Smelke Choszednek felesége és három gyermeke volt. A család Sedlicen lakott, Lublin környékén. Néhány évi rendes házasság után Smelke Choszed a caddik szolgálatába szegődött és amikor később néhanapján meglátogatta családját, az asszony sohse tett neki emiatt szemrehányást. Sedlicen (és rajta kívül sok más helyen) az előkelőség bizonyos válfajához tartozott, hogy a férfi istenes dolgoknak szentelje életét. Természetes volt, ha a gyermeknevelés és háztartáson kívül a kenyérkeresés gondja is az asszonyra hárult. Smelke Choszed felesége is így rendezte be életét.

Az ünnepi vacsoránál hangzott el a lublini rebe kijelentése. Svuoat volt, több mint egy félesztendő múltól el azóta, hogy Reb Majse Teitelbaum Lublinban járt. Az ősz caddik várta, hogy az ujhelyi rabbi újra meglátogassa. Biztosra vette, hogy időközben a „hegyek tuloldalán” kibontotta a chaszidizmus zászlóját. Miután semmi hírt nem kapott tőle, elhatározta, hogy Smelke Choszedot utnak indítja. Ünnepe után, amikor Smelke Choszed bejött bucsuzni, a rebe megmondta neki, hogy az ujhelyi caddik segítséget tud kieszközölni a zsidók számára, keresse fel és mondja meg, hogy a lublini rebe küldte.

Smelke Choszed átvágott a Kárpátokon és hirdette az eszmét a „hitben szükkölködő” zsidók között. A hegyek innenső oldalán is szívesen hallgatták Smelke Choszed szavait. Szegény zsidók vonszolták itt is a kenyérkeresés nehéz igáját, véletlen és kényszer sodorta ide apjukat, vagy nagypapjukat, még égtek szívükben a gyermekkori emlékek, zsidóságuk foszlányai, de a sötét völgyekbe temetkezve nem volt semmi kilátásuk arra, hogy valaha is egész emberszámba vegyék őket és a Mindenható jó Istennek tetszésére tudjanak cselekedni.

A hegyvidék zsidói különösképpen fogékonyak voltak Smelke Choszed vigasztaló szavai iránt. Mert ezen a nyáron sok baj és nyomorúság szakadt rájuk. Az ország elvesztette azt a csatát, melynek vívására a legvégső erővel készült és a veszített háború után az egész országban a gyávaság és kisléklőség ütötte fel a fejét. Hozzájárult, hogy az előző francia háborúk költségei az ország gazdasági viszonyaiban igen komoly válságot idéztek elő. Az óriási ember- és pénzáldozatok kimerítették az országot. A papirpénz értéke leesett és a hegyvidéken éhség dühöngött. A nemesség el volt keseredve, mert a csata elvesztését az osztrák hadvezetőség a nemesi felkelőknek róta fel bűnül. A felgyülemlett bajt (mint annak előtte ki tudja hányszor) ismét a zsidóságon keresztül igyekeztek levezetni. Az egyik oldalon a megsufolt nemesség, a másik oldalon az éhező parasztság öntötte ki rajta haragját. Egymásután jelentek meg a jogfosztó rendelkezések és egyes helyeken fosztogatták a zsidó lakosságot. A zsidó panasz mindenütt süket fülekre talált.

Smelke Choszedot szívesen hallgatták a hegyvidéki zsidók, mert jól tudott mesélni. Beszélt Bál Sémről és szent tanítványairól, akik elhárítanak minden rossz gezerát a zsidó nép feje felől. Csodákról mesélt, amelyek annyifélek, ahányféle természeti akadály gördül a jó megvalósulása elé. És a csodálatos mesék végén, amikor szájátv és mindenről megelégedkezve hallgattott végig egy-egy falu zsidósága, Smelke Choszed hozzáfűzte: különféle módja és formája van annak, hogyan szolgálja az ember a jószágos Terentőt. Nem muszáj éppenséggel „tudni”, előkelő jicheszfamiából sem muszáj okvetlen származni. Imádkozni kell érzéssel, belső lángalással és ami a legfontosabb: szeretni kell a zsidót szívvel-lélekkel. Hinni kell a caddikban, aki a legmagasabb isteni szférákban megtisztult ember képviselője, néhanapján el is kell látogatni hozzá. Mily helyt így cselekszik az ember, olyan nagyszerű zsidó válik belőle, akiben az Uristennek is öröme és élvezete fog telni.

Az emberek nagyon érzékenyültek Smelke Choszed szavain. Az, amit ő mondott, merően eltért attól, amit azelőtt a rabbik szájából hallottak. Nem beszélt bünről, ezernyi tilalomról és a pokol végtelen hadseregéről, mely készen áll, hogy kinszenvedésekkel a legkisebb mulasztást is megtorolja. Dehogy szomorította volna ő el ilyen dolgokkal a hegyvidéki zsidók nyomorúságos életét. Minden igyekezetével azon volt, hogy bebizonyítsa, miszerint az élet szép és élvezhető. Hinni kell és bízni, mert az Isten nem hagyja cserben a zsidó népet.

A huszti vásáron, amikor az egybegyűlt fuvarosoknak a berdicsevi Rabbi Lévi Ichokról mesélt, annak kezeit és kaftánja szegélyeit csokolták. „Egyikben — így kezdte meséjét a huszti vásáron — zsidó fuvarossal utazott a berdicsevi caddik, tartasa meg az Isten sokáig. Reggel, imádkozás idején azt látta a caddik, hogy a fuvaros kenit a szekér kerekeit, miközben teffilinnel a fején imát mormol. A berdicsevi caddik örömmel kiáltotta: Idenézz, Ribajnaj-sel-Ajnom, mekkora ennek a zsidónak irántad való szeretete. Még akkor sem feledkezik meg róla, amikor a szekér kerekeit keni... „Amikor Smelke Choszed a mese végére ért, ezek az edzett havasi zsidók ugy érzékenyültek, hogy csokolni kezdték kezeit és ruháját és valósággal meg kellett szöknie a városból, mert attól félt, hogy caddikot fognak benne látni.

Négy hónapig járta Smelke Choszed a hegyvidék járatlan utjait. Tanított, vigasztalt és egy különös világról lebbentette fel a fátyolt. Az őszi ünnepek előtt Tolcsvára érkezett. Tolcsván töltötte a szombatot és másnap határozott léptekkel vágott neki az ujhelyi utnak. Utközben nem telepedett le sehol és nem mesélt többet senkinek. Cél előtt volt, nem akart vesztegelni. Két nappal később bekopogtatott Reb Majse Teitelbaum házába.

Smelke Choszed ugy jött be Reb Majse Teitelbaum házába, mintha most érkezett volna haza egy hosszú utról. A lublini „látnok” küldött — mondta és leült az asztal melletti lócára. Az asztalon elhelyezte tallisz-zsákját, azután átment a konyhába és a rebecentől vacsorát kért. Szlichesz hétfője van, még nem evett ma — mondta.

Amig az idegen vacsorázott, Reb Majse Teitelbaum azon tűnődött, vajjon miért küldte hozzá a lublini rebe ezt az embert. Igaz, beszélt neki arról a gyökeres változásról, mely lelkében végbement. Elmondta a rebének, hogy nincsen nyugta, mert szíve mélyén belső, örömteljes izgalommal imádkozik, vágyódik hívők arcára és szűk négy fala között sokszor járta már meg éjszaka-ként azt a gránitkockából kirakott utat, mely a tisztultabb szférákig vezet. Csak nem küldte azért, hogy átsegítse a kezdet nehézségein? Tehát akkor a lublini rebe meg van győződve arról, hogy ő, az ujhelyi zsidók rabbija egy igazi caddik, aki tisztaságánál fogva hivatalosan arra, hogy a Legfelsőbb Trónus előtt a szenvedő zsidóság szószólója legyen. Fűrészszóval tekintettel fordult Smelke Choszedhez:

— Miért küldött hozzám a lublini rebe?

— Elküldött az ujhelyi caddikhoz, akinek módjában áll segítséget kieszközölni a zsidók számára.

Reb Majse Teitelbaum hallgatott. Később, miután Smelke Choszed elmorzsolta a vacsora utáni imát és a rebecen eltakarította a vacsora maradvékait, a rabbi megfogta Smelke kezét és maga mellé ültette. Suttogva mondta:

— Isten látja a lelkeket, én nem akartam, de a lublini „látnok” parancsát teljesítenem kell. Te nálam maradsz, az én házában, te vagy az első, akinek elárulom titkomat. Harmadik változatban jöttem le a földre, először a sivatag pusztáit jártam a zsidó néppel és nevem be van írva a Könyvek Könyvébe. Másodszori változatomban én sirattam meg a templom pusztulását és most itt vagyok a földön, harmadszor. Nagy veszély volt lehozni egy ilyen nagy lelket ebbe az árnyékvilágba, de áldott legyen a Mindenható szent neve, mert sikerült... Most is zug még a fülem, mert naponta halom az égi kihirdetéseket...

És beszélt szüntelenül és fáradhatatlanul egy fél éjszakán keresztül. Jóval elmúlt éjfél, amikor befejezte mondanivalóját és Smelke Choszednek fekvőhelyet készített. Még látta az ajtóban eltűnni Smelke alakját és elhelyezkedett karosszékeiben. Letörölte izzadt homlokát, mélyet lélegzett és érezte, hogy kilendült eddigi szilárd pozíciójából. Most fog kezdődni a munka, ez az élet tényleges forradalmi változata — állapította meg kényszeredett higgadsággal.

Mi történt vele ma este? Nem tudott számot adni magának arról, hogyan mondhatott ilyesmit ennek az idegen embernek... Mi van abban, hogy a lublini rebe küldte? Ez lett volna a kezdeti nehézség és ezen kellett átlesnie? Tulajdonképpen mi is az: égi kihirdetés? S miért adták a szájába éppen most azt a kijelentést, amit az idegen előtt tett...?

Szűk lett számára a szoba. Kinyitotta az ablakot. Nyárvégi este volt, termékeny, buja és csendes. A falhoz épített könyvespolchoz ment, kivett egy könyvet. „Reziel hammalach” volt a címe, féltve őrzött családi ereklye, nagypapjától, Reb Icig Priglerőtől maradt rá örökségképpen. Gyermekkorában, ha rosszul érezte magát, az édesanyja a párnája alá szokta helyezni ezt a könyvet. Később is, ha bántotta valami, elővette a könyvet, nézte a furcsa összetélt szavakat és megnyugodott. Sohse gondolt még eddig a betűk és szavak értelmére. Kinyitotta a könyvet és olvasta a szöveget:

(Folytatjuk.)

HÍR

— A zsidók parlamenti országban. Varsóból jelentkező tárgyalások folytak a különböző zsidó csoportok között arra vonatkozólag, kapnak a zsidók a jövő szenátusban. Az új lengyelvény ugyanis sulyosan a kisebbségek s különösen zsidók parlamenti képvénységét illeti. Azok a kiegészítő rendelkezések, melyek a zsidók jogait biztosítják, hogy a zsidók megfelelő parlamenti képviselőket küldjenek. A kormánypart egyelőre mandátumot hajardó a zsidók a lakosság 10 százalékának alapján a 120 tagú szenátus mandátumot illeti meg.

— Arab munkásszerző mellett. Jeruzsálemből jelentkező kormány jóváhagyta a palaszabályait. Algalgátséget képezi, melyet tett meg. Autonom szendruth támogatását élv Haifában, Jaffában és J esoportjai.

— A Hamasbir palesztin konferenciája. Jelen napokban tartotta a Hamasbir, a palesztin bevásárlási és eladási konferenciát elhangzott: hogy a szövetséget az a font forgalmat bonyolítja hoz 54 városi és falusi üzlet tartozik.

— Halálos összecsapás hatalom között az Eg Londonból jelentik: D tagállam több pontján sztek ki. A karhatalommal szemek öt halálos áldozata van. A kormányzó a zavarási területen, h további vérontások meg

Ingyen mutatjuk bár kinek a legújabb patent gáziózt Nem 1 lit. P Teljes gar Moskovits & C (Főpostával)

— Törvényjavaslat megsejelyezésére. W A szenátus 76 szavazattal a kormány által bejavaslatot, amely tányujt munkanélküliség,

— A Bné Akiba közli, hogy a levelezést ket a következő címre: Wohl Wilmos, Cluj, Str

— A kapurthalai mal Londonból jelentik: A zsa, a világ egyik leggraz yorkba érkezett. Parteságiróknak adott nyit tati kívánta, hogy ezú drágaság nélkül érkez tosnak tartja, hogy kly rek minél szélesebb ké hessék s lemondjanak hogy netán újlag olya valamelyikük, mint előz Lake Cityben, ahol tiz ékszerét tüntették el sz

MÓRIC Boldog könyvnap szenczió, 3 kötésben, azzonnal rendel később

Lepágen Postán utánvétellel. Beki könyvnap jégyzéke

HIREK

A zsidók parlamenti képviselője Lengyelországban. Varsóból jelentik: Napok óta beható tárgyalások folynak a kormánypart és a különböző zsidó csoportok képviselői között arra vonatkozólag, hogy hány helyet kapnak a zsidók a jövő lengyel sejmében és szenátusban. Az új lengyel választójogi törvény ugyanis nagyon megnehezítette, hogy a kisebbségek s különösen a szétszórtan élő zsidók parlamenti képviselőihez jussanak. Azok a kiegészítő rendelkezések, amelyek lehetővé teszik, hogy a nagyobb zsidó centrumok zsidó jelöltekkel választassanak, sem biztosítják, hogy a zsidóság számáránának megfelelő parlamenti képviselőihez jussanak. A kormánypart egyelőre hat, legfeljebb 7 mandátumot hajlandó a zsidóknak adni. A zsidók a lakosság 10 százalékát képezik és ennek alapján a '20 tagu sejmében mintegy 20 mandátum illeti meg őket.

Arab munkásszervezet a Hisztadruth mellett. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormány jóváhagyta a palesztinai munkásszervezet alapszabályait. A lga arab munkások szövetségét képezi, melyet Hisztadruth teremtett meg. Autonóm szervezet, mely a Hisztadruth támogatását élvezi. A szövetségnek Haifában, Jaffában és Jeruzsálemben vannak csoportjai.

A Hamasbir palesztinai munkásszervezet konferenciája. Jeruzsálemből jelentik: A napokban tartotta meg évi konferenciáját a Hamasbir, a palesztinai zsidó munkásszervezet bevásárlási és eladási szövetsége. A konferencián elhangzott jelentésekből kitűnik, hogy a szövözet az elmúlt évben 198,369 font forgalmat bonyolított le. A Hamasbirhoz 54 városi és falusi szövetségi részleg tartozik.

Halálos összecsapás sztrájkolókat és karhatalom között az Egyesült Államokban. Londonból jelentik: Dél-Karolina amerikai tagállam több pontján sztrájkzavargások történtek ki. A karhatalommal történt összeliűzőéseknek öt halálos áldozata és több sebesültje van. A kormányzó megkezdte körútját a zavargási területen, hogy megkísérelje a további vérontások megakadályozását.

mutatjuk bárkinek a legújabb patent

Ingyen PETROL-gáziózt! Nem füstöl, 1 lit. PETROL 8 órát ég

Teljes garancia!

Moskovits & Comp. CLUJ
(Főpostával szemben)

Törvényjavaslat munkanélküliek és öregek segélyezésére. Washingtonból jelentik: A szenátus 76 szavazattal 6 ellenében fogadta a kormány által beterjesztett törvényjavaslatot, amely társadalmi támogatást nyújt munkanélküliség, öregség esetére.

A Baé Akiba Hanhaga Harasitja közli, hogy a levelezést és pénzküldeményeket a következő címre küldjék a csoportok: Wohl Wilmos, Cluj, Str. Calvin 22.

A kapurthalai maharadza Amerikában. Londonból jelentik: A kapurthalai maharadza, a világ egyik leggazdagabb embere New Yorkba érkezett. Partraszállás után az újságíróknak adott nyilatkozatában hangzott ki, hogy ezuttal minden ékszer és drágaság nélkül érkezett Amerikába. Fontosnak tartja, hogy kijelentéseit a gangsternek minél szélesebb körben tudomásul vehessék s lemondjanak arról a reményről, hogy netán újlag olyan jó fogást csinálhat valamelyikük, mint előző amerikai útján Salt Lake Cityben, ahol tíz millió dollár értékű ékszerét tüntették el szállodai lakosztályából.

MÓRICZ ZS.

Boldog ember

könyvnap szennáció, 320 lap, egészvászonkötésben, azonnal rendelve
Lej 99 később Lej 119

Lepagenál, Cluj

Postán utánvétellel. Beküldve franco. Kérjen könyvnapit jegyzéket Lepagétól Cluj.

Felemelte a tábla Kun Andor feketeszeszinspektor büntetését

A másik két vádlottat jogerősen felmentették

Cluj, június 20. (Az Uj Kelet tud.) A cluji tábla Zaharia tanácsa előtt tegnap reggel tárgyalta Kun Andor, az ismert feketeszeszinspektor és társainak fellebbezési tárgyalását. Annakidején beszámoltunk az eseményekről és ezt követő törvényszéki tárgyalásról. Mint ismeretes, Kun Andor szeszinspektori minőségben végigjárta Erdély több szeszgyárát, amelyekről az volt a gyanu, hogy feketeszesz gyártanak. Kun nehéz pénzeket vett fel a gyárhoz azon a címen, hogy nem tesz jelentést a gyár panamáiról. A pénzt felvette, de ugyanakkor jelentést is tett a gyárak működéséről. Vele együtt működött Tănăsescu Oprea inspektor is, akit hasonló cselekményért szintén felelősségre vontak annakidején. Kun ellen ezenkívül okirathamisításért is vádat emeltek. Ugyanakkor vád alá kerültek a mercureanreasi

és floresti szeszgyárak szeszfőzői és tulajdonosai is. A tél folyamán megtartott törvényszéki tárgyaláson a vádlottak egy részét felmentették, míg Kun Andort hét hónapra és kilenc napra ítélték el, amelyet kitöltöttek vettek a vizsgálati fogsággal. Az ügyész fellebbezése folytán Tănăsescu Oprea inspektor és Rosenfeld Jenő mercureanreasi szeszfőző is a tábla elé kerültek, akiket felmentettek.

A tegnap megtartott táblai tárgyaláson Kun Andor ítéletét megváltoztatták és 10 hónapra emelték fel a törvényszéki ítéletet, amelybe betudták a hét hónap és kilenc nap vizsgálati fogságot. Tănăsescu Oprea és Rosenfeld Jenő felmentő ítéletét a tábla helybenhagyta. Kun fellebbezett az ítélet ellen, míg Rosenfeld és Tănăsescu felmentő ítélete jogerőre emelkedett.

Egy millió font kölcsönt vett fel Tel-Aviv város. Tel-Avivból jelentik: A londoni „Prudential” biztosítótársaság 1 millió font kölcsönt bocsátott Tel-Aviv városára rendelkezésére. A kölcsönt jóváhagyta már a társaság igazgatósága, még csak a londoni gyarmatügyi hivatal hozzájárulása szükséges. A kölcsönt talajjavítási munkálatokra és szociális jóléti tevékenységre fogja fordítani a városi tanács. Miután a kormány is ratifikálta a kölcsönt, a tanács elkészítette a kölcsön felhasználásának munkatervét is. A „Palcor” jelentése szerint tárgyalások folynak a „Prudential” és a Vaad Leumi között 100 ezer font újabb kölcsön felvételére, amit iskolaépületek felállítására fognak fordítani.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyénekkel reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a hőmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabadabbá teszi és a gondolkodó és munkaképességet emeli.

Lengyelországban feloszlatták a németellenes bojkottbizottságot. Varsóból jelentik: A varsói rendőrség ma megjelent a németellenes árubojkott szervezőbizottságának hivatalában és elrendelte a hivatal bezárását és a bizottság feloszlását.

Orvosi hír. Dr Leitner Fülöp gyermekorvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendelését Str. Berthelot 10 szám alatt folytatja.

Rövid hírek mindenünnen. Rómából jelentik, hogy a Colombo gőzösn újabb ezred indult utnak Kelet-Afrikába. — Néhány hónap óta maláriajárvány dúhög Ceylon szigetén. Legújabb jelentés szerint november óta 147 ember halt meg Ceylon szigetén maláriában. — A hál folyamán üzembe lép a saarbrückeni rádióállomás, amelyet néhány hete építettek. — Massaryk csehszlovák köztársasági elnök fogadta Malypetr miniszterelnököt, aki jelentést tett a kormány működéséről. — Augusztusban a tót felöldön fogják megtartani a csehszlovák hadsereg hadgyakorlatait. — Bécsben a rendőrség lefoglalt 200 ezer ponyvaregényt. — Tiencsinben tárgyalások indultak meg japán és kínai megbízottak között a csachari incidens elrendezése ügyében. — Fey osztrák belügyminiszter látogatást tett Gömbös magyar miniszterelnöknel.

Németország árudumpingra készül. Párizsból jelentik: Jólértesült körök szerint Németország a német ipar dumping-alapját akarja előkészíteni. E célból az összes német cégek, amelyek forgalma meghaladja a 20,000 márkát, hivatalos értesítést kaptak, hogy forgalmuk 2—15 százalékát ezen alap rendelkezésére bocsátják.

Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

Ma kezdik meg a Lindbergh-bébi gyilkosságának táblai tárgyalását. Newyorkból jelentik: A trentoni tábla, a legfőbb newyerseyi bírói fórum ma kezdi meg a Lindbergh-bébi meggyilkolásával vádolt Hauptmann fellebbezési perének tárgyalását, akit a trentoni esküdtsek néhány hónappal ezelőtt halálra ítélt.

Tízéves a palesztinai „Davar”

A napokban ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját a „Davar” című telavivi napilap és hatalmas terjedelmű, rendkívül népszerű tartalmu ünnepi számot adott ki ebből az alkalomból. Az ünnepi szám munkatársai között az ország legnevesebb költői szerepelnek, így: Agnon, Chasas, Burla, Hammeiri, Simonovitz, Steinmann, Imber, Schalom, Schlonsky stb. Az 56 nagy, héthasdos oldalra terjedő szám ezenkívül a lap összes állandó munkatársainak cikkeket közli, továbbá üdvözlő irásokat, programatikuss és politikai természetű cikkeket.

Az egész tartalom tulajdonképpen mélyreható és nagyjelentőségű visszpillantás egy tíz éves munkára, mely döntő jelentőséggel bír a palesztinai építómunkára és a Jisuv fejlődésére.

A lap megjelenése 10 évvel ezelőtt több volt, mint merészség. Senki sem hitte, hogy az akkori Jisuv, a „Haarec” című napilap mellett el fog tudni tartani egy munkáspolitikai napilapot is. A Davar ma elválaszthatatlan Palesztina életétől és fejlődésétől. Legnagyobb napilapja az országnak, mely két kiadásban jelenik meg naponta, reggel és este. Berl Katznelson vezetése alatt, Mosse Beilinson szerkesztői munkájával és olyan munkatársakkal, mint Zalman Rubaschoff, Assaf stb. magas színvonalu jurnalistikai és publicisztikai teljesítményeket mutatott fel a lap az elmúlt tíz esztendőben. Mint a palesztinai munkásszervezet organuma, nemzeti felelősségérzettel harcol a „Davar” a munkásság érdekeiért és egy dolgozó zsidó nép megteremtéséért. A lap irányát ugyan pártpolitikai jelleg határozza meg, a nagy cél azonban, amelyet szolgál, a zsidó nép nemzeti, szociális és kulturális megújodása. Legnagyobb érdemét olvasóinak nevelésében látta. Nemcsak pionírmunka szellemét öltötte be a munkásság széles tömegeibe, hanem rendkívül nagy súlyt helyezett a héber nyelvre és a zsidó kulturavak ápolására is. A Davar jubileuma az egész dolgozó Jisuv ünnepe és jelentős eseménye az egész cionista mozgalomnak.

Árvák szombatja!

שבת של יתומים

Ez a szombat az árváké!

Az e heti szombaton felajánlott tóraadományokat a beteg árvagyermeknek nyaralattására fordítják. Adakozatok minél többet, hogy minél több árvagyermeket vihessenek ki az Árvagondozó Borgo—Tihuťan levő nyaralótelepére legyengült szervezetük megerősítése végett.

Szép, ápolt fogor mindennél többet érő ajánlólevél. Aki fiatal kora óta ODOL-t használ annak minden ajtó és minden sziv megnyílik.

Hevesi Piroska zongoraművészno növendékeinek évszaki hangversenye csütörtökön, június 27-én este 8 órakor a katolikus gimnázium dísztermében lesz megtartva. Program Királynál.

A szovjetflotta megkezdte gyakorlatait a Fekete tengeren. Moszkvából jelentik: A szovjetflotta manőverei tegnap kezdődtek meg a Fekete tengeren. A flotta összes egységei és a feketetengeri repülőosztatok vesznek részt a gyakorlatokon.

Megadták magukat a lázadó cansasi fegyencek. Londonból jelentik: Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy a cansasi (USA) fegyházban lázadás tört ki a fegyencek között. Legújabb híradás szerint a cansasi fegyház bányájának fegyencmunkásai gázbombázás hatása alatt megadták magukat s szabad utat engedtek a bányába a karhatalmiaknak. A lázadásban résztvett 380 fegyencet sötétzárkára büntetik.

UJ! STEFAN ZWEIG STUART MÁRIA

magyar kiadás, disztkötésben Lej 264
Német kiadás, disztkötés Lej 340
A lélek orvosi 370 lap, vászonkötés 165 lej, füzve 125 lej
Marie Antoinette 600 lap, vászonkötés 125 lej
Rotterdam Erasmus diadala és bukása, vkötésben Lej 158
LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

NYARALJUNK a Bratcai Familia Panzióban
Körös egy szigetén, 10 hoidas fenyvesben

S T R A N D A KÖRÖSBEN

A Cluj—Oradea vonalon, gyorsvonati megálló. Teljes komfort, szobákban villanyvilágítás és vízvezeték! Jutányos árak, kitűnő konyha. — Gyermekek nyaralattatás. Külön helyiségben pedagógusok és orvosi felügyelet mellett szülők nélkül vállaljuk gyermekek nyaralattatását!

Japán torpedórombolók rémületbe hozták Tiencsin lakosságát. Londonból jelentik: A Daily Express távirata szerint a japán torpedórombolóraj harcserü hadgyakorlatokat végzett Tiencsin elővizein. A gyakorlatok igen felizgatták a város lakosságát és ekkor a flottaparancsnok a több napra tervezett gyakorlatot idő előtt félbeszakította. Ugyanakkor japán repülőraj 4 óras megfigyelő-repülést végzett Tiencsin felett.

Eladták a katonák kenyerét. A zilahi katonai pékség néhány munkása és főnöke kerültek tegnap a cluji hadbírószék elé azzal a váddal, hogy eladták a katonáknak szánt kenyereket és a kenyérhez való anyagokat. A vádlottak közül Berkovics pékmestert hat hónapra, Glúick és Schwartz pékségédekét három hónapra, Bärledeanu pékségédekét pedig négy hónapra ítélték el.

Megnyílt városunkban V. Pop vezetése alatt (Str. Berde No 2.) egy, a legmodernebb gépekkel felszerelt spríműhely. Többek között speciálisan foglalkozik furniros butorok Nitros-fényezésével a legújabb eljárások szerint (dukózás), amelynek az eddig használatos schellak-politurozással szemben nagyobb tartóssága mellett az a felbecsülhetetlen előnye, hogy víz, benzín és szesz behatásának ellenáll, ugyhogy évekig megtartják fényüket és fölöslegessé válik a gyárjai átfényezés.

Emberölés a házszentelón. Palackos Gerő cluji lakos több más ismerősével együtt házszentelőre hívta meg ez év márciusában Incze Jenő barátját. A társaság együtt iddógált a Cárámidarilor uccában lévő Abraham Dezső-féle kocsmában. Az újonnan érkezett és a kocsmában iddógáló vendégek között csakhamar összetűzés támadt. A kocsmában tartozkodó Bányai és Incze, akik mindketten ittasak voltak, összeverekedtek, majd Incze egy üvegkancsóval úgy fejbeverte Bányait, hogy az súlyos sérüléssel összeesett. Beszállították a sebészeti klinikára, ahol nyolc nap mulva behalt sérüléseibe. A cluji törvényszék tegnap tárgyalta a bűnpert. Incze halálközökö súlyos testisértésért került bíróság elé. A tegnapi tárgyaláson Incze azt hozta fel védekezésül, hogy ittas állapotban ütötte meg Bányait és nem is emlékszik a történetekre. A perbeszédet elhangzása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, majd kihirdették az ítéletet, amely szerint egy év és hathónapi börtönrre ítélik Incze Jenőt, aki megfellebbezte az ítéletet.

